

Gdańsk, 16.06.2025

Prof. dr hab. Leszek Skrla,
Dziedzina sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna wokalistyka

Recenzja Pracy Doktorskiej **Mgr Jiang Xiong**

Zlecniodawca recenzji:

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie Wydział Wokalno-Aktorski, pismo z dnia 21.05. 2025 roku, zlecenie podjęte na podstawie nowej ustawy z dnia 20.07. 2018 roku. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023. Poz. 742 z późn. zm.)

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego w sprawie:

- przyjęcia tematu i koncepcji pracy doktorskiej Jiang Xiong
- wszczęcia, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka i wyznaczeniem mojej osoby recenzentem

Do nadesłanego mi pisma sygnowanego datą 21.05.2025 roku, informującego o wyznaczeniu mojej osoby jako recenzenta pracy doktorskiej **Pana mgr Jiang Xiong pod tytułem „Spieltenor: Specyfikacja, znaczenie dramatyczne i problematyka wokalna na wybranych przykładach arii operowych”** zostało dołączone: dzieło artystyczne i opis dzieła artystycznego.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pana mgr Jiang Xiang pt. „**Spieltenor: Specyfika, znaczenie dramatyczne i problematyka wokalna na wybranych przykładach arii operowych**” złożona jest z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym CD oraz jego opisu. Nagrania dokonano w jednej sesji nagraniowej w dniu 12.04.2024 tak więc należy przypuszczać, że jest to rejestracja w tych samych warunkach studyjnych. Artyście towarzyszy akompaniator: dr Yan Rong. Nagrania dokonano w Sali Koncertowej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina. Przedstawione do oceny nagranie zawiera 13 pozycji:

1. Ruggero Leoncavallo: opera I Pagliacci
- aria Arlecchino Beppo „O Colombina...”
2. Ruggero Leoncavallo: opera I Pagliacci
- duettino „Arlecchin...Colombina”
3. W.A. Mozart: opera Die Zauberflöte
- aria Monostatos – “Alles fuhlt der Liebe Freuden”
4. Jacques Offenbach – opera Les Contes d’Hoffmann
- aria Franza - “Jour et nuit, je me mets en quatre”
5. Leonard Bernstein – opera Candide
- aria Candide “Candide’s lament”
6. W. A. Mozart – opera La finta giardiniera
- aria Podesty „Dentro il mio petto io sento un suono, una dolcezza”
7. W. A. Mozart – opera La finta giardiniera
- aria Podesty „Una damina una nipote
8. W. A. Mozart – opera La finta giardiniera
- aria Podesty „Mio padrone io dir volevo”
9. W.A. Mozart – opera Die Entführung aus dem Serail
- aria Pedrillo “Frisch zum kampfē”

10. W. A. Mozart – opera *Die Entführung aus dem Serail*
- aria Pedrillo „Im mohrenland gefangen war”

11. W. A. Mozart – opera *Le Nozze di Figaro*
- aria Don Basilio „In quegli anni in cui val poco” z

12. Leonard Bernstein – opera *Candide*
- aria Governor „Poets have said Love is undying, my love ”

13. Zhang Zhuoya – pieśń „Dziś mamy wino, dziś się nim upijmy”

Nagranie dostarczone do oceny zostało dobrze skompilowane dla potrzeb pracy doktorskiej przeto przyjęło formę recitalu złożonego głównie z utworów Mozarta, R. Leoncavallo, L. Bernsteina, wreszcie J. Ofenbacha i przedstawiciela chińskiej twórczości kompozytorskiej Zhang Zhuoya. W zaprezentowanym dziele artystycznym kandydat ukazał przede wszystkim możliwości swojego głosu o ciekawej choć nieco nosowo brzmiącej estetyce dźwięku, może nieco zbyt rozjaśnionej barwie, przez to zbliżonej momentami do estetyki tenora charakterystycznego. Artysta dysponuje odpowiednią biegłością i elastycznością potrzebną do kreowania ról komediowych. Przyjemnie operuje i używa właściwie technik agogiczno-dynamicznych. Dobra technika appoggio, wyrazista interpretacja sprawiają, że w odbiorze młody artysta wydobywa moc ekspresji i używa właściwych środków do wyrażania złożonych emocji, które zawiera muzyka wyżej opisanych kompozytorów. Słuchając nagrania dołączonego do pracy, miałem wrażenie jakby solista z pełną świadomością próbował czarować nas swym głosem co nie zawsze się udawało!? Mimo świadomej i dobrze kontrolowanej emocji, która miała bezpośredni wpływ na osiąganie swobody wokalne nadto dodając iście żarliwą interpretację wykonywanych utworów artysta nie ustrzegł się drobnych błędów intonacyjnych. Mam także pewne zastrzeżenia co do jakości atakowanych wysokich dźwięków. Zbyt leniwie atakowane dźwięki w wyższej tessiturze zaczynają się chwiać i wchodzić w mało przyjemną vibrację. Jiang Xiong moim zdaniem najlepiej i najbardziej naturalnie zabrzmiał w arii Monostatos z opery *Die Zauberflöte* oraz w pieśni chińskiego kompozytora Zhang Zhuoya. Zwłaszcza w ostatniej odsłonie swoje dzieła artystycznego słyszeć było nieskrępowany i pełen swobody zaśpiew solisty. Budowanie czytelnej i wyrazistej interpretacji nie należy do rzeczy prostych i oczywistych. Wymaga od śpiewaka nie tylko doskonałej znajomości tekstu muzycznego ale przede wszystkim ogromnej

wrażliwości i wyczucia stylu, wreszcie smaku oraz wysublimowanej intuicji wokalne. W tym względzie Jiang Xiong ma te elementy jeszcze do poprawienia, tak by w przyszłej odsłonie artystycznej prezentacji wrażliwemu i wyrobionemu słuchaczowi przynieść nieklamana satysfakcję i radość w odbiorze. Pracując nad swoim warsztatem wokalnym zwiększy tym samym atrakcyjność przekazu a propozycja dzieła artystycznego zasługuje na większą uwagę i słuszną w tym względzie aprobatę. Temat podjęty w pracy jest interesujący, także tezy i ciekawie stawiane pytania zaś narracja umiejętnie przeprowadzona a cele osiągnięte. Część opisowa dzieła została dobrze opracowana tak pod względem redakcyjnym jak i merytorycznym. Konstrukcja pracy jest logiczna i prawidłowo przemyślana. Widać wyraźne usystematyzowanie wiedzy dotyczącej specyfikacji głosu Spieltenor oraz genezy omawianych utworów wraz z opisem wizji muzycznej kompozytorów, wreszcie rozwoju i tradycji wykonawczych utworów zawartych w dziele artystycznym. Autor wykorzystał metodę analizy czynników historycznych i społecznych właściwych dla uformowania się głosu Spieltenor wraz z kierunkami jego kształcenia. Na podstawie istniejących źródeł dokonał przykładowej analizy porównawczej, pozwalającej na zbadanie podobieństw i różnic między Spieltenorem a innymi rodzajami głosu tenorowego. Trafnym zabiegiem w pracy są także analizy poszczególnych fragmentów śpiewanych utworów wsparte o porównania dotyczące artykulacji, frazowania, dynamiki, tessitury i muzycznej narracji. Pan mgr Jiang Xiong po wyważonym wprowadzeniu i krótkiej charakterystyce każdego z utworów, naświetla i ukazuje problemy a następnie ich rozwiązanie w oparciu o dobrane środki muzycznej narracji. Omawiana praca doktorska zawiera wstęp, cztery obszernie rozdziały, piąty (skromny) traktujący o powstaniu i rozwoju Spieltenora w Chinach, zakończenie a także bogatą bibliografię, na którą składają się źródła i fachowa literatura obcojęzyczna. Wstęp przybliżył cel, uzasadnienie wyboru tematu i założenia pracy, w której mgr Jiang Xiong zamierza przeprowadzić analizę porównawczą warsztatu muzycznego wybranych partii Spieltenorowych z punktu widzenia dramaturgii i elementów wskazujących na trudność partii wokalne. Ponadto opisuje wymogi stylu i założenia kompozytora ukazując łączące ich podobieństwa, jak też dzielące ich niekiedy różnice. We wstępie autor szczegółowo objaśnia tło, znaczenie i status badań, a także elementy innowacji związane z wybranym tematem. Najważniejszą wartością użytkową badań jest doskonalenie umiejętności praktycznych z punktu widzenia estetyki dźwiękowej i dostarczanych słuchaczowi wrażeń. Praca niniejsza, jak pisze sam doktorant dzięki zdobytej wiedzy i doświadczeniu stworzy podwaliny do zajmowania się dydaktyką wokalną w Chinach do czego się intensywnie przygotowuje.

Rozdział pierwszy poświęcony jest tłu badawczemu, znaczeniu i genezie powstania fachu Spieltenora w bogatej historii rozwoju sztuki wokalne. Autor pracy koncentruje się na aspekcie historycznej relacji między rozwojem głosu tenorowego a Spieltenorem, opisuje metody badawcze i ich innowacyjność a także eksplorację wspólnych i indywidualnych cech ku lepszemu zrozumieniu założeń pracy. W rozdziale drugim doktorant przybliża i omawia cechy podobieństwa wraz z charakterystyką wykonawczą dla ról przeznaczonych dla Spieltenora. Dokonuje przykładowej analizy porównawczej form teatralnych Spieltenora i postaci w *Commedia dell'arte*. Opisuje kategorie, rodzaje i poszczególne role oraz kontekst dramaturgiczny tworzenia interpretacji wokalne, skupiając się także na tradycjach wykonawczych.

W rozdziale trzecim autor wnikliwie omawia rolę i znaczenie fachu Spieltenora w odniesieniu do fabuły opery. W czytelny sposób przybliża zarys dramatyczny i postacie wokalne w operach Mozarta i Bernsteina. W ciekawym ujęciu dokonuje interesującej analizy muzycznej, przeprowadzając podział i klasyfikację kolejno omawianych ról na głos Spieltenor z jednoczesnym uwypukleniem historycznego tła. Opisuje katalog i znaczenie poszczególnych motywów muzycznych, które mają bezpośrednio wyrażać znaczące treści i emocje w interpretacji śpiewaka. Zastosowanie omawianej techniki motywów, trafnie charakteryzuje nie tylko postacie, ale i zachodzące sytuacje, tym samym pozwala usystematyzować praktykę wykonawczą w czytelne i spójne dzieło.

Zrozumienie postawy i roli w jaką wcielać się należy w poszczególnych utworach, stanowi klucz do istotnych przesłanek, które mogą pomóc śpiewakowi nacechować interpretację tak, by znaleźć on mógł przekonujący obraz do wykreowania właściwej i czytelnej wizji artystycznej. Analiza wybranych arii Mozarta i Bernsteina, której dokonał Jiang Xiong w efekcie pozwoliła osiągnąć zamierzony cel swojej pracy co przełożyło się na ostateczny kształt i wyraźny przekaz nacechowany troską i wizją przyszłego pedagoga śpiewu. W rozdziale czwartym autor pracy raz jeszcze skupia się na elementach kształcenia i rozwoju głosu, omawia rodzaje, styl wokalny i charakterystykę fizjologiczną Spieltenora. W zakończeniu pracy magister Jiang Xiong podsumowuje jej cele i założenia, doprowadzając do celnych spostrzeżeń i interesujących konkluzji. Reasumując wartości i efekt procesu badawczego, który został przeprowadzony w niniejszej pracy, mogę stwierdzić, iż podjęty temat w znaczącym stopniu przybliża środowisku muzycznemu wizję wykonawczą wybranych partii przeznaczonych dla głosu Spieltenor oraz pozwala na wszechstronne zrozumienie charakteru ról, cech muzycznych i znaczenia w dziełach operowych Mozarta, Bernsteina, Offenbacha i Leoncavallo jako podstawę wokálnego przygotowania do właściwego ich wykonywania tym samym w wielu aspektach uzupełnia ogólną wiedzę

muzyczną. Znaczenie wybranego tematu i proces przeprowadzonych badań posiada walor naukowy a sama dysertacja może być źródłem rozważań zarówno dla studentów jak i osób zainteresowanych tym tematem.

Konkluzja

Praca doktorska Pana mgr Jiang Xiong, na którą składają się: dzieło artystyczne płyta CD i jej opis, stanowi według mojej oceny ciekawą formę przekazu, jak też udaną próbę znalezienia odpowiedzi na tezę zawartą w temacie pracy. Stwierdzam zatem, że materiał naukowy, cenne spostrzeżenia, własne przemyślenia i analiza dotycząca wykonywanych utworów, stanowią niemały wkład w dziedzinę sztuki muzycznej-wokalistyka. Doktorant wniósł w obszar fascynacji muzycznej osobiste, poparte trafnymi wnioskami, spojrzenie na styl i technikę głosu Spieltenor a jego osobiste przemyślenia złożyły się na ostateczny kształt dzieła jaki mu nadał. W taki sposób omawiane dzieło i praca istotnie przybliżają temat poprzez swoją formę, twórczą treść artystyczną i edukacyjną sferę konkretnej wizji rozszerzania wiedzy nie tylko wokalne, ale ogólnomuzycznej.

Uznaję tym samym, że Pan Jiang Xiong potwierdził swoje umiejętności do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej i artystycznej. Tym samym stwierdzam, że Doktorant rozwiązał założone w pracy zagadnienie artystyczne i spełnił wymagania ustawy z dnia 20.07. 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.)

Pracę doktorską przyjmuję i stawiam wniosek o jej przyjęcie

Prof. dr hab. Leszek Skrla

